

Rädda Svartedalens Vildmark

Till Skogssällskapet

Angående frågan om att uppnå en god bevarandestatus och skydd av Natura 2000-arter i Skogssällskapets produktionsskog i Svartedalens naturreservat och Natura 2000-området.

EU-kommissionen har i skrivelser till Rädda Svartedalen begärt mer detaljerad information och underlag vad gäller föreningens klagomål (2006/5015) på skogsavverkningar och bristande skydd för utpekade skyddsvärda fågelarter i Skogssällskapets produktionsområde inom Svartedalens Natura 2000-område och naturreservat. Rädda Svartedalen kommer att beakta EU-kommissionens begäran och har därför beslutat att låta göra en övergripande landskapsekologisk analys samt vissa kompletterande inventeringsinsatser, vilket framgår av föreliggande skrivelse.

Bakgrund

Rädda Svartedalen har tidigare i skrivelser 2006-01-23, 2006-06-20 och 2006-12-11 riktat en begäran till svenska myndigheter (Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket och Miljödepartementet) om att staten bör lösa in den del av Svartedalens Natura 2000-område och naturreservatet inom vilket Skogssällskapet bedriver skogsbruk. Bakgrunden är att effekterna av skogliga åtgärder i området har visat att det i ett långsiktigt perspektiv är mycket svårt att förena ett lönsamt produktionsskogsbruk med hänsynstagande till tiotalet av de utpekade Natura 2000-arterna och deras habitat samt att uppfylla en gynnsam bevarandestatus för de aktuella fågelarterna. Med anledning av dessa skrivelser från föreningen har EU-kommissionen uppmärksammat förhållandena i området och registrerat ärendet som ett formellt klagomål.

De åtgärder som enligt Natura 2000-lagstiftningen ingår för att uppnå god bevarandestatus har inte beaktats, bl.a. har s.k. basinventering ännu inte utförts i produktionskogsområdet, där föreningen har konstaterat försämrad status för vissa arter, bl.a. för berörda ugglearter, hackspettar och hönsfåglar. Skogens omloppstider blir allt kortare i produktionskogsområdet och 70% av skogsbestånden är yngre än 50 år. Dessutom överväger Skogssällskapet att sälja ut produktionskogsområdet på öppna marknaden eftersom inte staten anser sig kunna lösa in området.

EU-kommissionen svar 2008-03-07 till Rädda Svartedalen

Av skrivelsen framgår att EU-kommissionen har diskuterat Rädda Svartedalens klagomål (2006/5015) med svenska myndigheter, bl.a. Naturvårdsverket, under ett möte i oktober 2007. EU-kommissionen anger att *”Skogstyrelsen tillsammans med skogsägaren gjort flera inventeringar i området och har presenterat en detaljerad plan för skogsförvaltningen inom det särskilt skyddsvärda området (SSO-området). Enligt planen har olika skogszoner använts för att dela in skogen i grupper på basis av hur värdefull skogszonen är. Värdet på skogen i enlighet med den här planen har bl.a. bestämts på basis av de fåglar i Bilaga I till rådets direktiv 79/409/EEG om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet) som förekommer i de olika delarna av skogen.*

Som en följd av dessa inventeringar och indelningen i grupper kommer det mesta av den gamla skogen på ett område av 1800 ha att skyddas. Ett sådant område motsvarar till storleken området av gemenskapsintresse Svartedalens naturskog. Den nya planen kommer att till vissa delar ersätta bevarandeplanen”.

Länsstyrelsens utredningsförslag eller ”planutkast”

Länsstyrelsens utredning, ”Naturvårdshänsyn i produktionsskogen i Natura 2000-området Svartedalen, utgör enligt uppgift den plan som EU-kommissionen i sitt svar 2007-03-07 refererar till, och som till vissa delar kommer att ersätta bevarandeplanen enligt kommissionen. Rädda Svartedalen har tagit del av planen, som i nuläget endast utgör ett utkast och arbetsmaterial enligt Länsstyrelsen. Underlaget är baserat på beståndsuppgifter m.m. från 2003 och hänsynen är fördelad på beståndsnivå, dvs. ej på landskapsnivå utan är kopplad till de olika skogsbestånden i området. Planen har enligt uppgift inte slutbehandlats eller antagits av Skogssällskapet.

Rädda Svartedalens synpunkter

EU-kommissionen har efterlyst mer preciserade synpunkter och information av Rädda Svartedalen, bl.a. i skrivelse 2007-03-07 till föreningen som svar på klagomål betr. skogsbruk i produktionsskogsområdet.

Rädda Svartedalen känner stor oro för utvecklingen i Svartedalens produktionsskogsområde. Föreningen kan konstatera att skogsbestånden i produktionsskogsområdet blir allt yngre. Andelen gammal skog och död ved har successivt minskat sedan området blev ett Natura 2000-område. Basinventering har inte kommit till utförande liksom operativa åtgärder för att uppnå god bevarandestatus för de skyddsvärda fågelarterna enligt EU:s fågeldirektiv. Fler av arterna har bevisligen minskat (antal revir) i produktionsskogsdelen, bl.a. sparv- och pärluggla, som har studerats i området sedan början av 1990-talet genom bl.a. inventeringar, holkuppsättning och ringmärkning inom det s.k. sparv- och pärluggleprojektet i Svartedalen.

Inventeringar och samlad analys i Rädda Svartedalens regi

Länsstyrelsens planförslag innebär visserligen att den samlade naturvårdshänsynen skulle höjas något i produktionsskogsområdet, men det förutsätter att förslaget kan bli en plan som accepteras och antas av Skogssällskapet. Det är högst osäkert om Skogssällskapet kommer att stå kvar som ägare till området. Försäljning av skogsmarken till Sveaskog har nyligen diskuterats, men en försäljning kom inte tillstånd. Det är också en brist att det saknas ett

kunskapsunderlag om de skyddsvärda fågelarterna genom aktuella basinventeringar, vilket bör ske i enlighet med bevarandeplanen i Natura 2000-lagstiftningen. Det är också en klar nackdel att naturvårdsåtgärder och naturhänsyn planeras och kommer att utföras på beståndsnivå och inte på landskapsnivå, då flertalet av de aktuella arterna har stora revir och speciella krav från bl.a. födosynpunkt.

Rädda Svartedalen har låtit utföra ett antal inventeringar av naturvärden i Svartedalens naturreservat och Natura 2000-område, både i den skyddade reservatsdelen och i produktionsområdet (Pehrsson 2000, Nilsson 2001, 2006, 2007 och Ström 2007) Det har även skett inventeringar på vissa av Sveaskogs marker, som tidigare ingått i Domänverkets kronoparksområden. Rädda Svartedalen har nu beslutat att även göra vissa kompletterande inventeringsinsatser samt en övergripande landskapsekologisk analys och naturvärdesbedömning vad gäller Svartedalens Natura 2000-område och naturreservat med särskild fokus på produktionsskogsområdet.

Analysen kommer också att omfatta Sveaskogs kronoparkområden Hålt, Grandalen och Brattåsbergen m.fl. områden, där flera markskiften redan sålts eller planeras att utförsäljas. Syftet med Rädda Svartedalens utredning är att i första hand uppnå god bevarandestatus för arter och naturtyper enligt art- och habitatdirektivet och de 12 utpekade skyddsvärda fågelarterna baserat på aktuellt inventeringsunderlag .

Sammanfattande synpunkter

Rädda Svartedalen ser med stor oro på utvecklingen i Svartedalen, bl.a. Sveaskogs utförsäljning av statlig skyddsvärd skogsmark inom tidigare kronoparksområden. Det gäller även osäkerheten i Skogssällskapetets produktionsskogsområde vad gäller det framtida ägarskapet och avsaknad av resurser, vilja och åtgärdsinsatser för att uppnå långsiktig god bevarandestatus för de skyddsvärda fågelarterna och deras livsmiljöer. Vi ser att det hittills visat sig omöjligt att förena ett lönsamt produktionsskogsbruk med miljömålen, dvs. nödvändigt hänsynstagande till de skyddsvärda fågelarterna och deras livsmiljöer enligt syftet med Natura 2000-lagstiftningen. Stora avverkningar äger samtidigt rum på privat mark i anslutning till naturreservatet och Natura 2000-området i Svartedalen och bidrar till att ytterligare utarma bestånden av de skyddsvärda fågelarterna i Svartedalen.

☒ Vi kommer därför att låta göra en egen *övergripande landskapsekologisk analys* avseende Svartedalens Natura 2000-område och naturreservat samt i Sveaskogs angränsande kronoparkområden (spridningskorridorer etc.). Till grund för utredningen – som redan uppdragits åt konsult – finns tidigare inventeringar och utredningar i Rädda Svartedalens regi samt vissa kompletterande inventeringsinsatser. Även Länsstyrelsens planutkast kommer att beaktas i Rädda Svartedalens utredning, som kommer att ange de åtgärder och den hänsynsnivå som krävs för att uppfylla miljömålen och syftet med Natura 2000-lagstiftningen.

☒ *Analysen kommer att tillsändas berörda myndigheter och skogsägare* (Sveaskog och Skogssällskapet). Föreningen kommer även att översända analysen till EU- kommissionen, Naturvårdsverket och Regeringskansliet.

☒ Vi ber därför Skogssällskapet samt Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket att *tills vidare avvakta med planer på vidare skogliga åtgärder, avverkningar m.m.*, tills den övergripande analysen har redovisats.

☒ Föreningen hävdar vidare att en *basinventering måste genomföras i Skogssällskapets produktions-skogsområde* i Natura 2000-området. Tills detta har skett kan inga skogsbruksåtgärder tillåtas i området.

☒ Med hänsyn till Svartedalens stora natur- frilufts- och kulturvärden är det även angeläget att det på sikt tas fram en *samlad plan för det framtida friluftslivet i området* samt en *långsiktig skötsel- och bevarandeplan för olika "kulturvärden"*, dvs. gamla kulturhemman, ägor, stenmurar, stigar och andra skyddsvärda kulturobjekt i området. Det är viktigt att kunna möta kanalisera och tillgodose behovet av ett väl fungerande friluftsliv för ett stadigt ökande antal natur- och friluftsintresserade besökare i området.

Kungälv den 20 november 2008

För "Rädda Svartedalen"

Kåre Ström
Ordförande i Rädda Svartedalens Vildmark
Tvetgatan 277
442 33 Kungälv

Tel: 0737-72 32 04

Kopia:
EU-kommissionen
Fältbiologerna
Greenpeace
Naturskyddsföreningen
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Naturvårdsverket
Regeringskansliet, Miljödepartementet
Skogsstyrelsen Region Väst

Referenser

Nilsson, M. 2001. Skogsinventering i Svartedalen – noteringar & naturvärdesbedömningar i f.d. kronoparkerna Hålt och Grandalen. MN Naturdokumenta.

Nilsson, M. 2006. Skogsinventering i Svartedalen. Björndalen och Kroksjön. Skogshistoria och naturvärdesbedömningar. MN Naturdokumenta.

Nilsson, M. 2007. Skogsinventering i Svartedalen. Fem områden i öster. Landskapsekologi, naturvärden och skogshistoria. MN Naturdokumenta.

Pehrsson, O. 2000. Restaurering av ett hedlandskap i Svartedalen. Naturskyddsföreningen i Kungälv.

Ström, K. 2007. Fågellivet i Svartedalens gamla reservat. Inventering av Natura 2000-arter och deras livsmiljöer. Ornis Pelagicus.